

***Ocena realizacji i efektów projektów partnerskich i
zintegrowanych w ramach RPO WSL 2007-2013
w kontekście zastosowania
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych
w przyszłym okresie programowania***

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt finansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

RESOURCE

Pracownia Badań i Doradztwa

METODOLOGIA BADANIA

CEL GŁÓWNY BADANIA:

Analiza możliwości zastosowania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w poszczególnych kierunkach interwencji w województwie śląskim w przyszłym okresie programowania

CELE SZCZEGÓŁOWE

Analiza i ocena zrealizowanych projektów partnerskich i zintegrowanych w ramach RPO WSL 2007-2013

Analiza i możliwości zastosowania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w wymiarze terytorialnym w okresie 2014-2020.

Wskazanie określonych mechanizmów umożliwiających najbardziej efektywną realizację projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie śląskim w okresie 2014-2020.

- **Analiza desk research** obejmująca: dokumenty programowe RPO WSL, dokumenty strategiczne, dokumentację projektową, dane statystyczne GUS,
- **Wywiady telefoniczne CATI** przeprowadzone z: beneficjentami projektów partnerskich (n=40), partnerami projektów partnerskich (n=80), beneficjentami projektów zintegrowanych (30), potencjalnymi beneficjentami (n=133),
- **Wywiady pogłębione IDI** z: realizatorami projektów partnerskich (beneficjenci n=2, partnerzy n=2), beneficjentami projektów zintegrowanych PRS (n=2), beneficjentami projektów stanowiących przykłady dobrych praktyk (n=6), przedstawicielami IZ RPO WSL (n=4), przedstawicielem MRR (n=1), Liderami Subregionów (n=4),
- **Wywiady pogłębione ITI** z: beneficjentami projektów spoza województwa śląskiego na potrzeby studiów przypadku (n=6), przedstawicielem Wydziału EFS UM WSL,
- **Zogniskowany wywiad grupowy FGI** w ramach IZ (n=8),
- **Analiza sieci społecznych,**
- **Benchmarking międzyprojektowy.**

RESOURCE

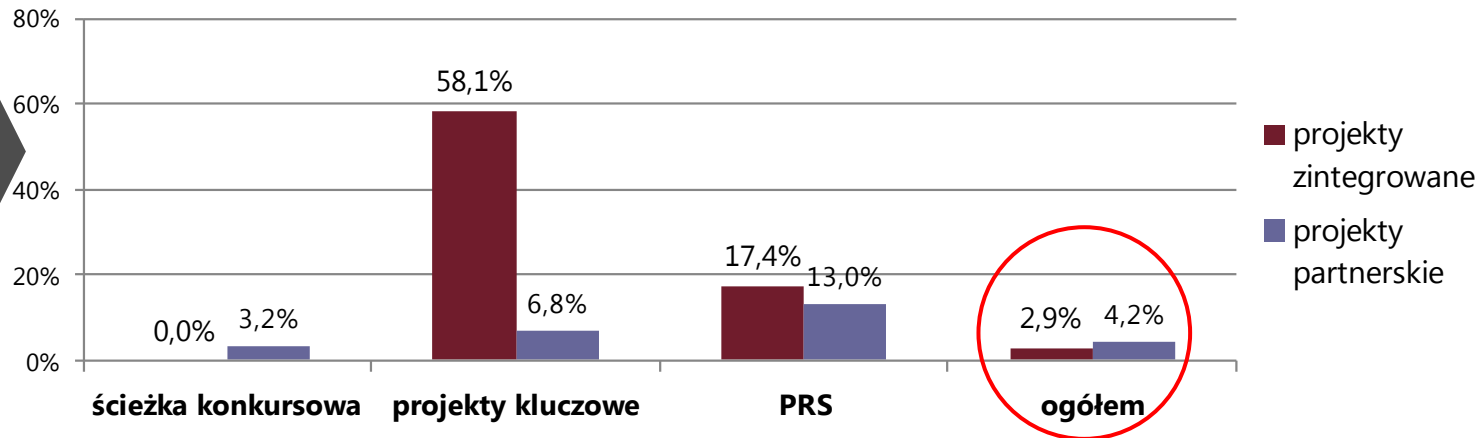
Pracownia Badań i Doradztwa

WNIOSKI Z BADANIA I REKOMENDACJE

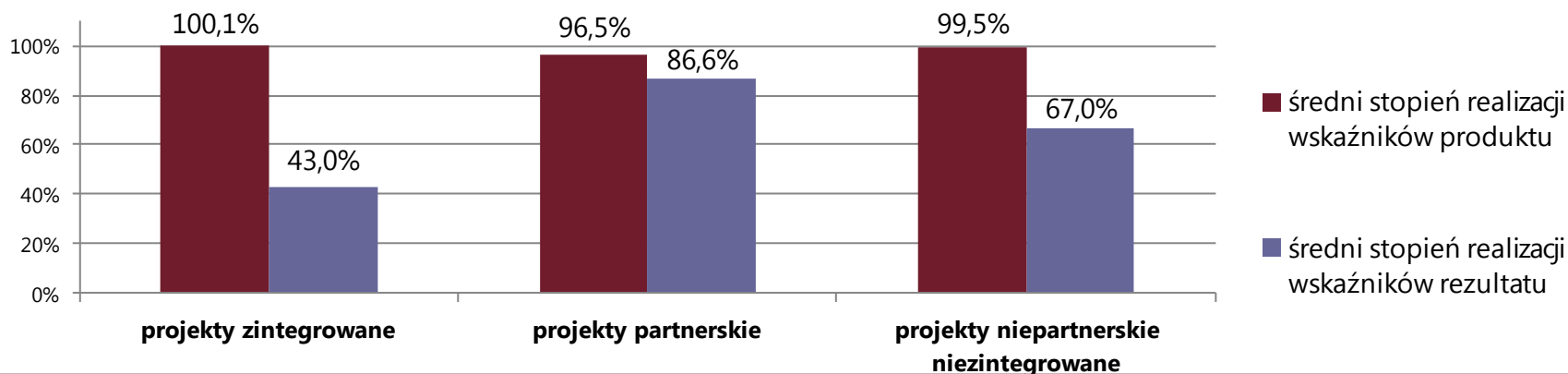
Projekty partnerskie i zintegrowane w ramach RPO WSL 2007-2013

Udział projektów partnerskich i zintegrowanych wśród ogółu projektów w poszczególnych ścieżkach wyboru projektów

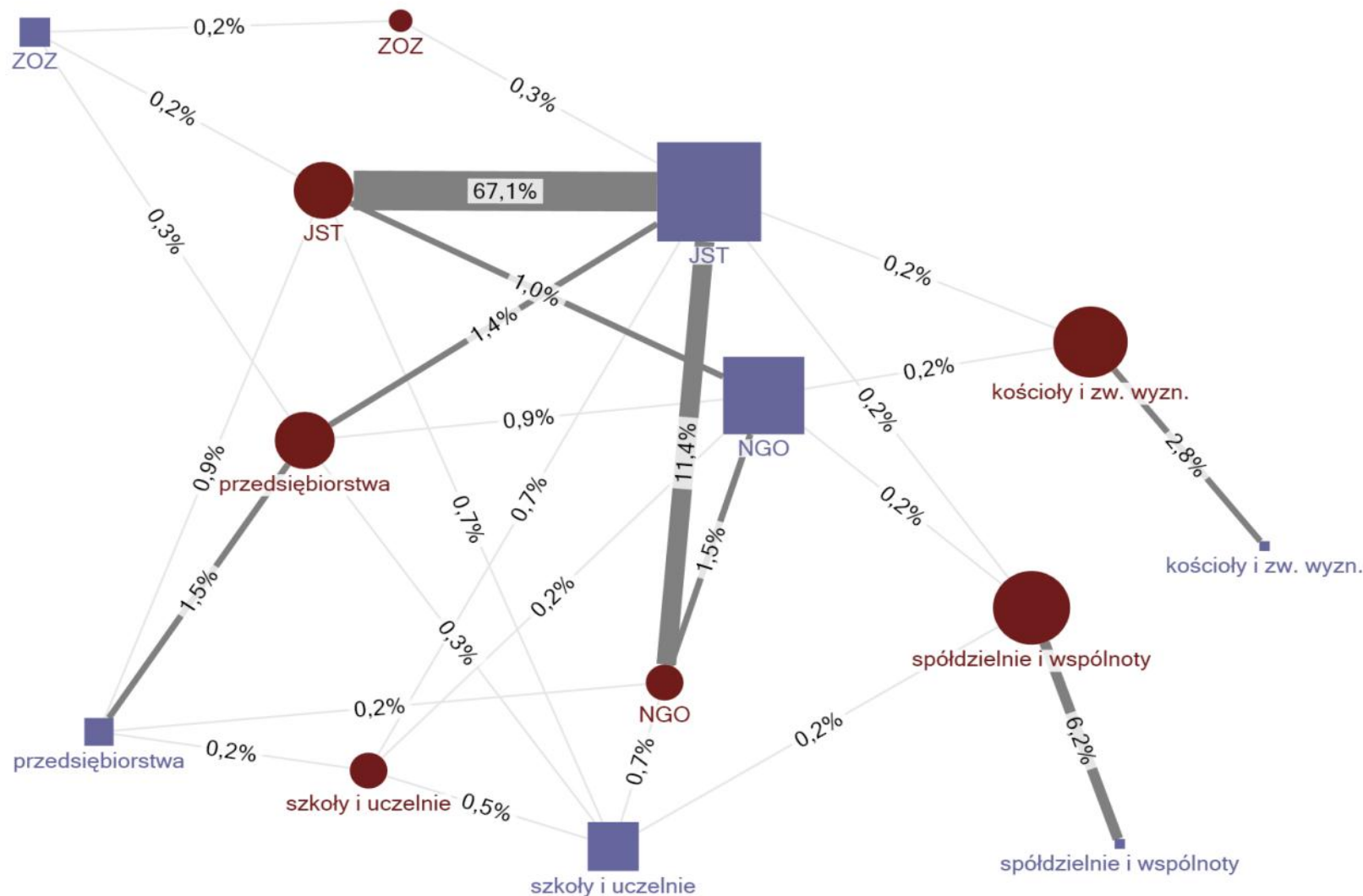

- Formuła partnerska i/lub zintegrowane **rzadko wybierana** przez projektodawców
- Najwięcej projektów zintegrowanych w ramach **Priorytetu III Turystyka**, (szczególnie Poddziałanie 3.2.2 Infrastruktura okołoturystyczna/ podmioty publiczne), a partnerskich w **Priorytecie II Społeczeństwo informacyjne**,
- Projekty zintegrowane najczęściej występują w przedsięwzięciach zw. z infrastrukturą ICT oraz inną pomocą w zakresie usług turystycznych, zaś partnerskie związane są z: infrastruktura ICT, promocja bioróżnorodności i ochrona natury, infrastruktura mieszkalnictwa.
- Projekty partnerskie i zintegrowane są generalnie **bardziej kosztochłonne**

- ❖ JST były realizatorem wszystkich projektów zintegrowanych i większości partnerskich,
- ❖ W RPO WSL dominują partnerstwa małych rozmiarów (średnio 1 lider i 4 partnerów). Najwięcej partnerów jest w projektach Priorytetu II Społeczeństwo Informacyjne (ok. 8), najmniej IX Zdrowie i rekreacja (ok. 1),
- ❖ Partnerzy w małym stopniu angażują się finansowo. Przeciętny wkład własny lidera projektu, przewyższa wkład przeciętnego partnera ponad siedmiokrotnie. Najmniejsze dysproporcje w tym zakresie wystąpiły w Priorytecie VII Transport, a największe w IX Zdrowie i rekreacja.
- ❖ Projekty zintegrowane charakteryzują się efektywnością (rozumianą jako kwota projektu przypadająca na jeden utworzony etat w EPC) zbliżoną do projektów niezintegrowanych i niepartnerskich, zaś projekty partnerskie są nieco mniej efektywne

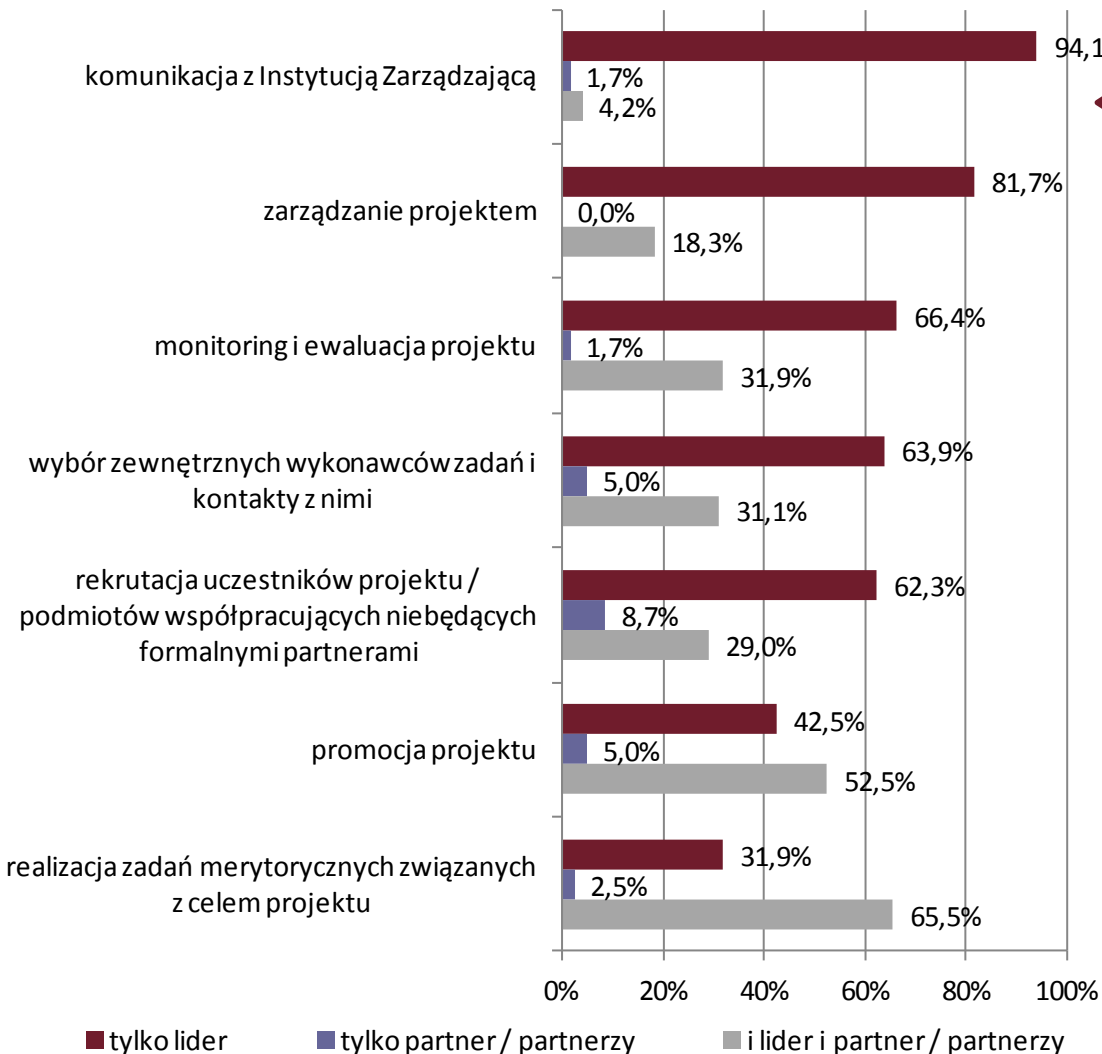

Współpraca i zarządzanie w projektach partnerskich

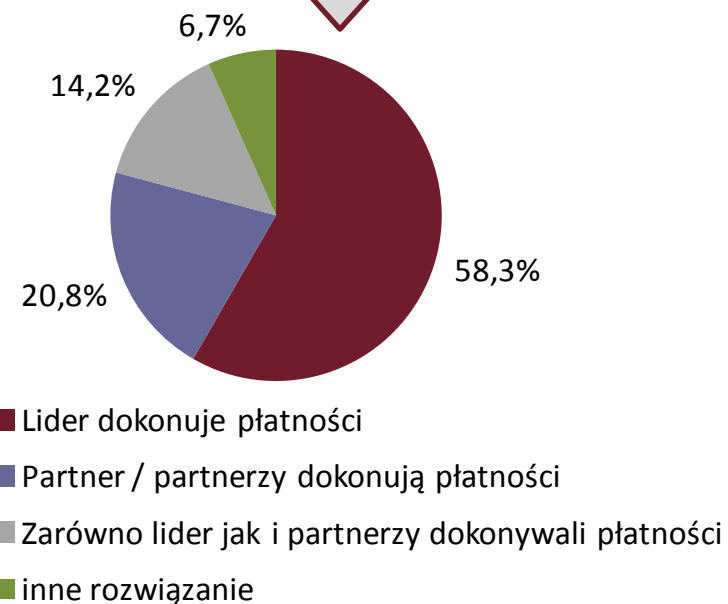

Współpraca i zarządzanie w projektach partnerskich

Podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań w projektach partnerskich

Podmioty odpowiedzialne za przepływy finansowe w projektach partnerskich

Zachęty i bariery w realizacji projektów partnerskich i zintegrowanych

Zachęty do realizacji projektów partnerskich i zintegrowanych **stosowane** w RPO WSL

Możliwe do zastosowania zachęty

Programy Rozwoju Subregionów

Kryteria promujące partnerstwo i zintegrowanie:

- ❖ Związane bezpośrednio (L. partnerów zaangażowanych w realizację projektu, Wspólne inicjatywy <różnych podmiotów> służące kompleksowej ochronie obszaru wskazanego w projekcie).
- ❖ Związane pośrednio (Zasięg przedsięwzięcia, Zasięg terytorialny projektu, Kompleksowość projektu, Stopień komplementarności z innymi przedsięwzięciami)

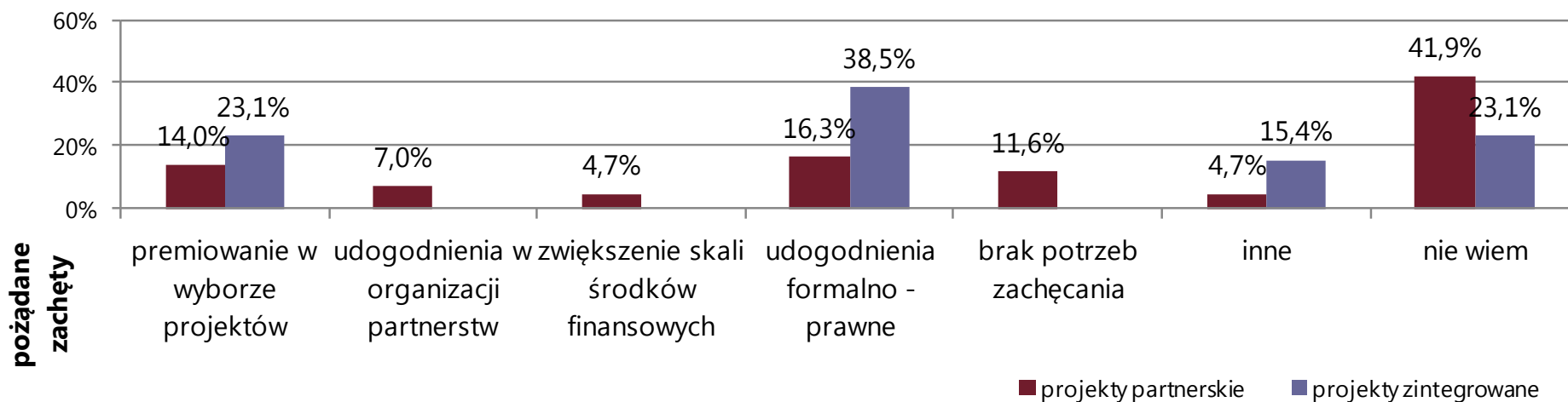
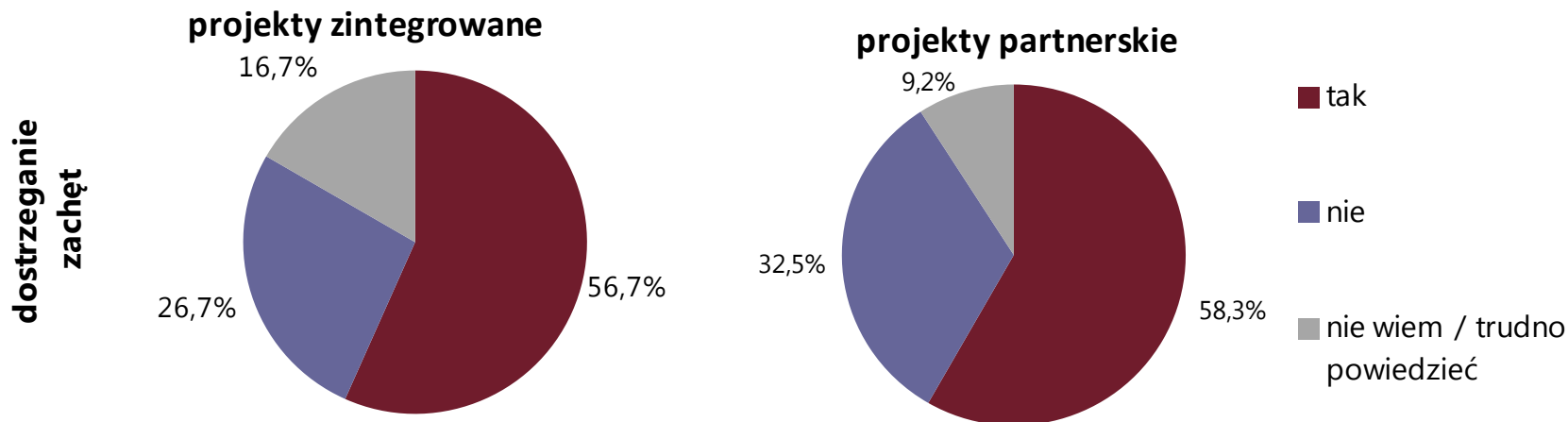
➤ Bardziej wnikliwa ocena partnerstwa, np. kryteria dot.:

- zasadności partnerstwa, stopnia zaangażowania partnerów,
- lokalizacji (obszar funkcjonowania) partnera,
- doświadczenia i potencjału partnera,
- określenia typu partnera - partnerstwa międzysektorowe

➤ Szersze informowanie o zasadach realizacji projektów w poszczególnych formułach.

Zachęty i bariery w realizacji projektów partnerskich i zintegrowanych

Dostrzegane i pożądane zachęty w opinii realizatorów projektów

Ocena znaczenia poszczególnych zachęt do realizacji projektów w ramach ZIT

Zachęty i bariery w realizacji projektów partnerskich i zintegrowanych

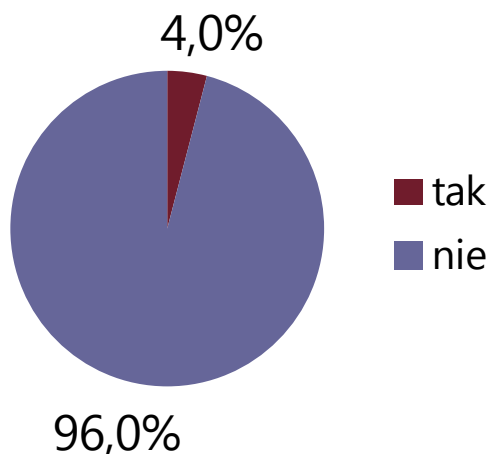
Potencjalni beneficjenci za pozytywny aspekt **projektów zintegrowanych** i ZIT postrzegają zwiększenie szansy na uzyskanie dofinansowania, a w przypadku **projektów partnerskich** – wzmocnienie prawdopodobieństwa uzyskania zakładanych rezultatów

Czynniki mające największy wpływ na sprawność realizacji **projektów partnerskich** to wg realizatorów przepływ informacji między liderem a partnerem oraz kompetencje personelu pozostałych uczestników partnerstwa. Zaś w przypadku **projektów zintegrowanych** za najważniejszą kwestie uznano dobrą współpracę z IZ RPO WSL.

Znaczna większość beneficjentów projektów zintegrowanych przyznaje, że zdecydowali się na realizację projektu w tej formule tylko dlatego, **by zwiększyć szansę uzyskania dofinansowania.**

Najbardziej uciążliwą kwestią związaną z realizacją **projektów w partnerstwie** są problemy organizacyjne, zaś w przypadku **projektów zintegrowanych** są nią trudności w komunikacji i pogodzeniu interesów różnych podmiotów.

Występowanie sytuacji polegającej na opuszczeniu partnerstwa przez jednego lub większą liczbę jego członków

Najczęstsze problemy zgłaszane we wnioskach o płatność:

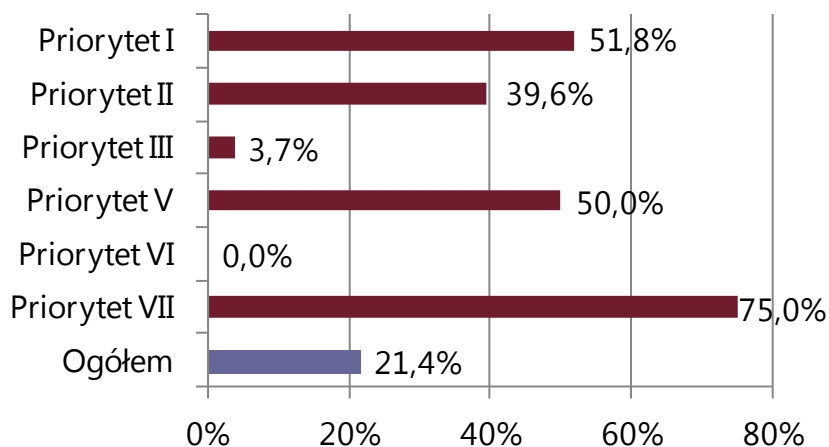
- ❖ niedoszacowanie czasu i/lub kosztów realizacji projektu (w projektach partnerskich),
- ❖ problemy z rozliczeniem, błędy rachunkowe i formalne (w projektach zintegrowanych).

Bariery w zakresie tworzenia partnerstw mają charakter zewnętrzny i dotyczą ograniczeń i niejasności prawnych.

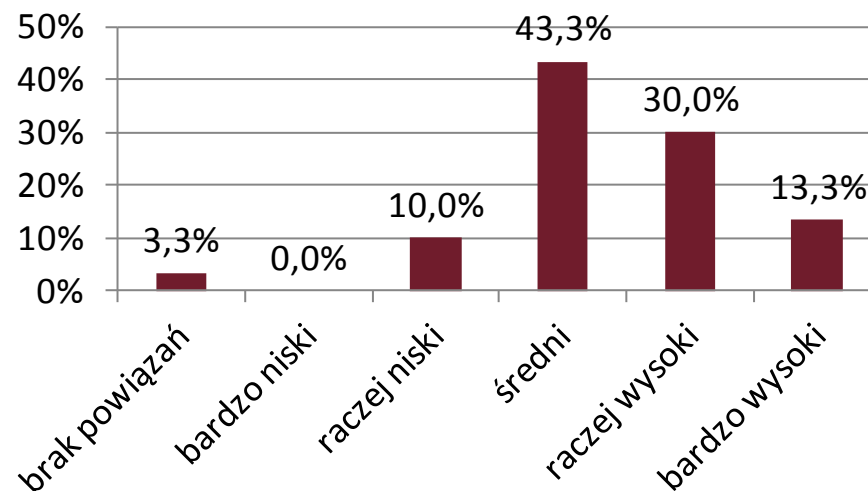
Natomiast w przypadku projektów zintegrowanych większe znaczenie ma wewnętrzny kontekst obejmujący m.in. kulturę współpracy i komunikację.

Komplementarność wewnętrzna projektów zintegrowanych

Na podstawie wniosków o dofinansowanie

Wg opinii realizatorów

Objęcie formułą ZIT jest najbardziej uzasadnione w przypadku obszarów:

- ❖ **transport** (z uwzględnieniem rozwiązań w zakresie transportu niskoemisyjnego),
- ❖ **ochrona środowiska** (z uwzględnieniem rozwiązań w zakresie zagospodarowywania odpadów komunalnych),
- ❖ **energetyka** (z uwzględnieniem rozwiązań w zakresie OZE),
- ❖ **działania o charakterze rewitalizacyjnym** (w tym z uwzględnieniem interwencji w obszarze społecznym na terenach rewitalizowanych) i adaptującym grunty zdegradowane pod tereny inwestycyjne.

Obszary tematyczne, w których projekty partnerskie/ zintegrowane mogą przyczynić się do rozwoju poszczególnych subregionów

Subregion centralny

- 7.2.1 Promocja samozatrudnienia – projekty konkursowe;
- 11.4.1 Kształcenie ustawiczne
- 12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego
- 10.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Subregion Zachodni

- 5.2 Gospodarka odpadami
- 12.2. Infrastruktura kształcenia zawodowego
- 9.2.2 Rozwój usług społecznych w ramach ZIT
- 7.2.1 – Promocja samozatrudnienia.

Subregion północny

- 7.1.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia u osób pozostających bez pracy,
- 9.1.3 Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych w ramach ZIT
- 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych
- 10.2 Rozwój infrastruktury społecznej.

Subregion południowy

- 4.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii,
- 4.2 Niskoemisyjny transport miejski,
- 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej,
- 10.3 Rewitalizacja Obszarów Zdegradowanych
- 9.2.2 Rozwój usług społecznych w ramach ZIT.

Działania systemowe zwiększające skuteczność i efektywność realizowanych projektów

- ❖ wsparcie merytoryczne beneficjentów w zakresie organizacji przepływów finansowych w projektach (podpisywanie umów o dofinansowanie ze wszystkimi partnerami) oraz w zakresie aspektów formalno-prawnych realizacji projektów;
- ❖ uproszczenie procedur realizacji projektów;
- ❖ sformułowanie precyzyjnych wytycznych dla beneficjentów dot. umów partnerskich;
- ❖ zachęcenie/zobligowanie realizatorów do wprowadzania w ramach projektów rozwiązań zapewniających ich sprawną realizację (np. wspólna odpowiedzialność finansowa, realizacja projektów przez podmioty zlokalizowane w bliskości terytorialnej);
- ❖ zwiększenie elastyczności IZ RPO WSL w odniesieniu do występujących w projektach partnerskich przesunięć dot. harmonogramu;
- ❖ promowanie podejścia polegającego na jakościowej, a nie tylko cenowej ocenie ofert składanych przez wykonawców określonych zadań w realizowanych projektach;
- ❖ rezygnacja z kryteriów sprzyjających „fasadowym” partnerstwom.

Główne kategorie zachęt premiujących partnerstwo w ramach Działań finansowanych z EFS

- 1) **preferencje na etapie realizacji projektów partnerskich** (wydłużenie okresu składania wniosków o płatność; dopuszczenie kwalifikowalności kosztów związanych z zawiązywaniem i obsługą partnerstwa lub zwiększenie limitów kosztów zarządzania projektem; dopuszczenie możliwości wnoszenia wkładu własnego w formie pozafinansowej; uelastycznienie zasad wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych),
- (2) **rozwiązania niwelujące negatywne oddziaływanie najważniejszych barier realizacji projektów partnerskich**
- (3) **działania promocyjne i szkoleniowe zorientowane na wzmacnianie potencjału projektodawców w zawiązaniu funkcjonalnych partnerstw, które faktycznie kreują określoną wartość dodaną** (promocja korzyści wynikających z projektów partnerskich oraz funkcjonalnych rozwiązań w ich zarządzaniu; wspomaganie merytoryczne realizatorów projektów partnerskich).

Konieczność zapewnienia czytelności systemu wsparcia i jego możliwie maksymalnego uproszczenia (jednoznaczne określenie wyboru trybu realizacji projektów w ramach ZIT).

Proponowane rozwiązania:

- ❖ Należy opracować i wdrożyć mechanizmy „rotowania” projektów pomiędzy zasadniczą listą rankingową i listą rezerwową. Podstawowym kryterium weryfikującym powinna być gotowość do rozpoczęcia realizacji projektu przez danego projektodawcę.
- ❖ Związki ZIT powinny otrzymać kompetencje i narzędzia dotyczące systematycznego monitoringu realizowanych projektów, gł. w kontekście przyczyniania się przez nie do realizacji celów Strategii ZIT.
- ❖ Należy sformułować możliwe ścieżki zapewnienia finansowania dla par projektów (finansowanych z ESF i EFRR), które zapewnią uzyskanie rzeczowego finansowania (np. ogłaszanie naborów wniosków dla powiązanych Działań w tym samym czasie lub gwarantowanie uzyskania dofinansowania dla realizowanych w późniejszym czasie projektów „uzupełniających” tj. finansowanych z drugiego funduszu, ale powiązanych z chronologicznie pierwszym realizowanym projektem).

Proponowane obszary łączenia środków EFS i EFRR

edukacja ochrona środowiska transport
 ochrona dziedzictwa kulturowego wspieranie i promocja przedsiębiorczości

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Pracownia Badań i Doradztwa „Re-Source”

Ul. Spławie 53, 61-312 Poznań

Tel. (61) 622 92 06

Fax (61) 622 92 08

E-mail: biuro@re-source.pl

www.re-source.pl